

Nr. 5813/29.06.2017

**MANAGEMENTUL RISCULUI
IDENTIFICAREA, EVALUAREA,
MONITORIZAREA ȘI TRATAREA RISCURILOR**

COD: PS 05

PROCEDURĂ DE SISTEM

APROBAT

Președinte Senat

Prof.univ.dr.ing. Nicolae Paraschiv

	Prenumele și Numele	Semnătura	Data
Verificat	Prof.univ.dr.ing. Marius Gabriel Petrescu		06.06.2017
Elaborat	Dr.ing. Rodica Bucuroiu		06.06.2017

EDIȚIA: 2

REVIZIA: 0 1 2 3 4 5

EXEMPLAR NR.:

Prezenta procedură a fost avizată în Comisia de monitorizare din data de 29.06.2017 și intră în vigoare la data de .../.../2017.

**PREZENTA DOCUMENTAȚIE ESTE PROPRIETATEA UNIVERSITĂȚII PETROL – GAZE DIN PLOIEȘTI
MODIFICAREA, MULTIPLICAREA SAU DIFUZAREA ACESTEIA FĂRĂ APROBAREA SCRISĂ A EMITENTULUI
ESTE INTERZISĂ, CONFORM LEGII 8/1996**

- Document controlat -

	PROCEDURĂ DE SISTEM		Cod document PS 05	
	Managementul riscului Identificarea, evaluarea, monitorizarea și tratarea riscurilor		Pag./Total pag.	2/12
			Data	06.06.2017
			Ediție/Revizie	2/ <u>0</u> 1 2 3 4 5

LISTA REVIZIILOR

Simbol revizie	Ediție/ Revizie/	Cap./ Pag./ Parag.	Conținutul reviziei	RESPONSABILITĂȚI		
				ELABORAT	VERIFICAT	APROBAT
-	2/0	-	Elaborare inițială	Dr.ing. Rodica Bucuroiu	Prof.univ.dr.ing. Marius Gabriel Petrescu	Prof.univ.dr.ing. Nicolae Paraschiv

	PROCEDURĂ DE SISTEM	Cod document PS 05	
	Managementul riscului Identificarea, evaluarea, monitorizarea și tratarea riscurilor	Pag./Total pag.	
		Data	06.06.2017
	Ediție/Revizie	2/ 0 1 2 3 4 5	

1. **SCOP**

Prezenta procedură are scopul de a:

- stabili un cadru general unitar de identificare, analiză și gestionare a riscurilor la nivelul facultăților/departamentelor/serviciilor/birourilor din cadrul Universității Petrol-Gaze din Ploiești;
- furniza personalului și conducerii universității un instrument de control care facilitează gestionarea riscurilor într-un mod metodic și eficient, pentru atingerea obiectivelor specifice facultăților/departamentelor/serviciilor/birourilor din cadrul universității;
- îmbunătăți continuu controlul intern managerial prin stabilirea modalităților de determinare a riscurilor potențiale, respectiv pentru identificarea, evaluarea, analiza și monitorizarea acestora și implementarea măsurilor de control în vederea administrării eficiente a riscurilor.

Deasemenea, procedura descrie modul în care sunt stabilite și implementate măsurile de control menite să prevină apariția riscurilor și stabilește regulile și responsabilitățile pentru întocmirea și actualizarea Registrului riscurilor.

2. **DOMENIUL DE APLICARE**

Procedura se utilizează în toate facultățile/departamentele/serviciile/birourile din cadrul universității în vederea gestionării riscurilor care pot afecta atingerea obiectivelor specifice.

3. **DOCUMENTE DE REFERINȚĂ**

- Ordonanța Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern/ managerial și controlul financiar preventiv, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul secretarului general al guvernului nr. 400/2015 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial al entităților publice;
- Ordinul secretarului general al guvernului nr. 200/2016 privind modificarea și completarea Ordinului secretarului general al Guvernului nr. 400/2015 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial al entităților publice
- Ordinul nr. 201/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice privind coordonarea, îndrumarea metodologică și supravegherea stadiului implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial la entitățile publice
- Metodologie de implementare a *Standardului 8 “Managementul riscului”*, elaborată de Direcția de Control Intern Managerial și Relații Interinstituționale (metodologia este postată pe pagina web a SGG www.sgg.ro, la secțiunea „Sisteme de implementare a controlului intern/managerial”);
- Îndrumar metodologic pentru dezvoltarea controlului intern în entitățile publice, elaborat de Direcția de Control Intern Managerial și Relații Interinstituționale.

4. **DEFINIȚII ȘI PRESCURTĂRI**

4.1. **Definiții**

- *Control intern managerial* = ansamblul formelor de control exercitate la nivelul universității, inclusiv auditul intern, stabilite de conducere în concordanță cu obiectivele acesteia și cu reglementările legale, în vederea asigurării administrării fondurilor în mod economic, eficient și eficace; acesta include, de asemenea, structurile organizatorice, metodele și procedurile;

	PROCEDURĂ DE SISTEM	Cod document PS 05	
	Managementul riscului Identificarea, evaluarea, monitorizarea și tratarea riscurilor	Pag./Total pag.	
		Data	06.06.2017
	Ediție/Revizie	2/ 0 1 2 3 4 5	

- *Gestionarea riscurilor sau managementul riscurilor* = toate procesele implicate de identificarea, evaluarea, luarea de măsuri de atenuare sau anticipare a acestora, revizuirea periodică și monitorizarea progresului, stabilirea responsabilităților;
- *Risc* = posibilitatea de a se produce un eveniment care ar putea avea un impact asupra îndeplinirii obiectivelor;
- *Risc inherent* = expunerea la un anumit risc înainte să fie luată vreo măsură de tratare (atenuare) a lui;
- *Risc rezidual* = expunerea cauzată de un anumit risc după ce au fost luate măsuri de tratare (atenuare) a lui, presupunând că măsurile sunt eficiente;
- *Probabilitatea de materializare a riscului* = posibilitatea sau eventualitatea ca un risc să se realizeze;
- *Impactul* = consecința (efectul) asupra rezultatelor (obiectivelor) dacă riscul s-ar materializa;
- *Expunere la risc* = consecințele, ca o combinație de probabilitate și impact, pe care le poate resimți universitatea în raport cu obiectivele stabilite în cazul în care riscul se materializează;
- *Evaluarea riscului* = evaluarea consecințelor materializării riscului în combinație cu evaluarea probabilității de materializare a riscului;
- *Toleranța la risc* = cantitatea de risc pe care universitatea este pregătită să o tolereze sau la care este dispusă să se expună la un moment dat;
- *Profilul de risc* = un tablou cuprinzând evaluarea generală documentată și prioritizată a gamei de riscuri specifice cu care se confruntă universitatea;
- *Prioritizarea riscurilor* = acțiune determinată de caracterul limitat al resurselor și de necesitatea de a se stabili un răspuns optim la risc, pentru fiecare risc identificat și evaluat, și care constă în stabilirea ordinii de prioritate în tratarea riscurilor, printr-o alocare eficientă și judicioasă a resurselor;
- *Strategia națională anticorupție* = document de viziune strategică pe termen mediu, care oferă coordonatele majore de acțiune în sprijinul promovării integrității și bunei guvernări la nivelul tuturor instituțiilor publice;
- *Strategia de risc* = abordarea generală pe care o are universitatea în privința riscurilor;
- *Acceptarea (tolerarea) riscului* = tip de răspuns la risc care constă în neluarea unor măsuri de control al riscurilor și este adecvat pentru riscurile inerente a căror expunere este mai mică decât toleranța la risc;
- *Monitorizarea* = tip de răspuns la risc care constă în acceptarea riscului cu condiția menținerii sale sub o permanentă supraveghere, parametrul supravegheat cu precădere fiind probabilitatea;
- *Evitarea riscului* = tip de răspuns la risc care constă în eliminarea/ restrângerea circumstanțelor/ activităților care generează riscul;
- *Transferarea (externalizarea) riscului* = tip de răspuns la risc recomandat în cazul riscurilor financiare și patrimoniale și care constă în încredințarea gestionării riscului unui terț care are expertiza necesară gestionării aceluși risc, încheindu-se în acest scop un contract;
- *Tratarea (atenuarea) riscului* = tip de răspuns la risc care constă în luarea de măsuri (implementarea măsurilor de control intern) pentru a menține riscul în limite acceptabile (tolerabile); reprezintă abordarea cea mai frecventă pentru majoritatea riscurilor cu care se confruntă universitatea;
- *Clasarea riscului* = procedeu aplicabil riscurilor apreciate, de către EGR, ca nerelevante în raport de obiectivele specifice facultăților/ departamentelor/ serviciilor/ birourilor, constând în îndosărierea și arhivarea formularelor de alertă la risc inclusiv a documentației utilizată pentru fundamentarea riscurilor respective;

	PROCEDURĂ DE SISTEM	Cod document PS 05	
	Managementul riscului Identificarea, evaluarea, monitorizarea și tratarea riscurilor	Pag./Total pag.	
		Data	06.06.2017
Ediție/Revizie	2/ 0 1 2 3 4 5		

- *Escaladarea riscului* = procedeu prin care decanul/directorul de departament/șeful de serviciu/birou alertează nivelul ierarhic imediat superior sau rectorul cu privire la riscurile pentru care facultatea/departamentul/serviciul/biroul nu poate desfășura un control satisfăcător al acestora;
- *Registrul riscurilor* = document integrator al gestiunii riscurilor, cuprinzând o sinteză a informațiilor și deciziilor luate în urma analizei riscurilor.

4.2. Abrevieri

UPG – Universitatea Petrol-Gaze din Ploiești

CM – Comisia de monitorizare

EGR - Echipa de gestionare a riscurilor la nivel de universitate

5. DESCRIEREA PROCEDURII

5.1. **Identificarea obiectivelor și activităților aferente realizării acestora**

În procesul de identificare a riscurilor se au în vedere obiectivele și activitățile care contribuie la realizarea acestora. Pentru o identificare corespunzătoare a riscurilor, este absolut necesară existența unui document, care să conțină obiectivele asumate la nivelul universității. În cadrul UPG au fost elaborate: Planul strategic 2016-2020, Planuri operaționale anuale și Obiectivele în domeniul calității. Pentru realizarea obiectivelor s-au stabilit activitățile/acțiunile, termenele de realizare, responsabilitățile, resursele necesare și indicatorii de performanță urmăriți.

La nivelul universității, pentru implementarea și dezvoltarea sistemului de control intern, au fost înființate Comisia de monitorizare (CM) și Echipa de Gestionare a Riscurilor (EGR) (constituită din directori de departamente/șefii de servicii/birouri).

În vederea aplicării standardului „Managementul riscurilor” din ordinul 200/2016 trebuie să se parcurgă următoarele etape:

5.1.1. **Stabilirea obiectivelor generale și specifice ale universității/facultăților/departamentelor/DGA/serviciilor/birourilor**

Universitatea trebuie să își definească obiectivele generale a căror realizare se desfășoară în condiții de eficiență, eficacitate și economicitate, în strânsă concordanță cu misiunea acesteia.

Obiectivele generale sunt transpuse în obiective specifice și în rezultate așteptate pentru fiecare activitate și sunt comunicate angajaților.

Obiectivele specifice sunt definite pentru a răspunde pachetului de cerințe „S.M.A.R.T.” (S= specifice, M= măsurabile, A= adecvate, R= realiste, T= să aibă un termen de realizare).

5.1.2. **Stabilirea activităților/acțiunilor pentru realizarea obiectivelor specifice**

Directorul de departament/șeful de serviciu/birou elaborează/actualizează anual lista activităților necesare realizării obiectivelor specifice propuse.

5.1.3. **Atașarea riscurilor la activitățile/acțiunile desfășurate în vederea realizării obiectivelor prin elaborarea „Listei obiectivelor, activităților/acțiunilor și riscurilor”**

Se completează „*Lista obiectivelor, activităților/acțiunilor și riscurilor*” (F 206.11/Ed.3).

În vederea identificării și definirii riscurilor, toți directorii de departament/șefii de servicii/birouri din cadrul universității elaborează/actualizează anual lista riscurilor atașate activităților necesare realizării obiectivelor specifice propuse.

5.1.4. **Elaborarea „Registrului riscurilor” pe departament/serviciu/birou, de către director/șef serviciu /birou.**

	PROCEDURĂ DE SISTEM	Cod document PS 05	
	Managementul riscului Identificarea, evaluarea, monitorizarea și tratarea riscurilor	Pag./Total pag.	
		Data	06.06.2017
Ediție/Revizie	2/ 0 1 2 3 4 5		

5.2. Identificarea, descrierea riscurilor și a cauzelor care au favorizat apariția acestora

Managementul riscurilor presupune identificarea și evaluarea riscurilor; stabilirea măsurilor de control, în vederea micșorării posibilității de apariție a acestora, cât și diminuarea consecințelor produse, ca urmare a materializării lor.

Procesul de identificare a riscurilor este primul pas în demersul activității de management al riscului. Acesta își propune să descopere toate sursele posibile de risc, cu scopul eliminării sau diminuării efectelor pe care acestea le pot produce.

După stabilirea obiectivelor și a activităților/acțiunilor aferente, se identifică vulnerabilitățile (punctele slabe, din cadrul universității, care pot cauza apariția riscurilor) și amenințările (care vin din exteriorul universității).

Un risc identificat poate avea impact asupra realizării mai multor obiective, având grade diferite de impact.

Riscurile identificate sunt evidențiate în „*Formularul de alertă la risc*” (F 244.11/Ed.2).

5.3. Evaluarea riscurilor

Evaluarea (profilul) riscurilor se realizează urmărind un răspuns optim la risc într-o ordine de priorități și se completează în Formularul de alertă la risc

Evaluarea riscurilor înseamnă:

- **evaluarea probabilității** de apariție a riscurilor;
- **evaluarea impactului** asupra obiectivelor/activităților în cazul materializării riscurilor;
- **calculul expunerii la risc** (combinație între probabilitate și impact) – *factor de risc*.

Evaluarea riscurilor permite o clasificare a acestora și definirea priorităților în vederea limitării apariției unui risc major. Evaluarea și prioritizarea riscurilor identificate se realizează pe baza *probabilității* (factor calitativ) și *impactului* (factor cantitativ), astfel:

Evaluarea probabilității de apariție a riscurilor

Nivel probabilitate		Explicație
1	Scăzută	Este puțin probabil să se întâmple pe o perioadă lungă de timp (3 – 5 ani); s-a întâmplat de foarte puține ori până în prezent
2	Medie	Este probabil să se întâmple pe o perioadă medie de timp (1- 3 ani); s-a întâmplat de câteva ori în ultimii 3 ani
3	Ridicată	Este probabil să se întâmple pe o perioadă scurtă de timp (< 1 an); s-a întâmplat de câteva ori în ultimul an

Evaluarea impactului riscurilor

Nivel impact		Explicație
1	Scăzut	Cu impact scăzut asupra activităților direcției și îndeplinirii obiectivelor și/sau cu impact financiar foarte scăzut
2	Mediu	Cu impact mediu asupra activităților direcției și îndeplinirii obiectivelor și/sau cu impact financiar mediu
3	Ridicat	Cu impact major asupra activităților direcției și îndeplinirii obiectivelor și/sau cu impact financiar major

	PROCEDURĂ DE SISTEM	Cod document PS 05	
	Managementul riscului Identificarea, evaluarea, monitorizarea și tratarea riscurilor	Pag./Total pag.	
		Data	06.06.2017
	Ediție/Revizie	2/ 0 1 2 3 4 5	

c. Stabilirea expunerii la risc (factor de risc): probabilitate x impact

IMPACT	3	6	9
	2	4	6
	1	2	3
	PROBABILITATE		

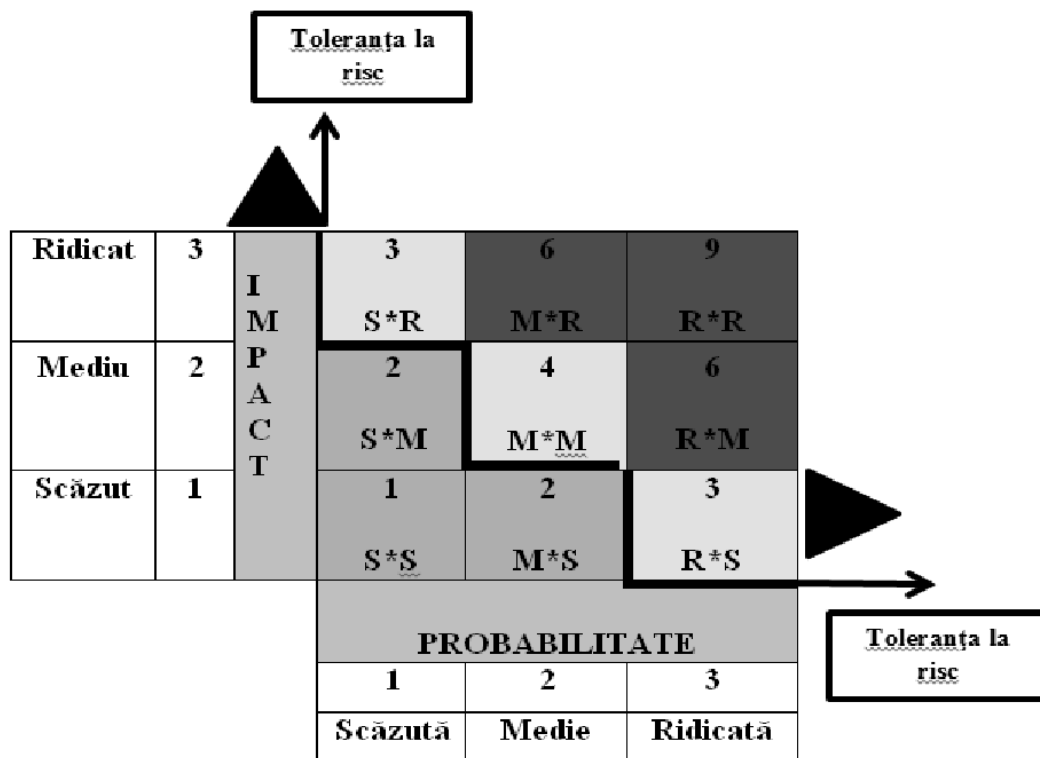
5.4. Gestionarea/tratarea riscurilor

5.4.1. Stabilirea și implementarea măsurilor de control ale riscurilor (strategia adoptată)

Stabilirea nivelului de tolerare

Nivel tolerare		Explicații
1 – 2	Tolerabil	Nu necesită nicio măsură de control
3	Tolerare ridicată	Necesită măsuri de control pe termen mediu/ lung
4	Tolerare scăzută	Necesită măsuri de control pe termen scurt
6 - 9	Intolerabil	Necesită măsuri de control urgente

Toleranța la risc se face în raport cu expunerea la risc, utilizând o reprezentare matriceală, astfel:

	PROCEDURĂ DE SISTEM	Cod document PS 05	
	Managementul riscului Identificarea, evaluarea, monitorizarea și tratarea riscurilor	Pag./Total pag.	
		Data	06.06.2017
	Ediție/Revizie	2/ 0 1 2 3 4 5	

După stabilirea toleranței la risc, se realizează profilul de risc al universității astfel:

- *Riscurile care se situează în zona de culoare roșie (6,9) au expunerea la risc și deviația cea mai mare față de toleranța la risc și acestea reclamă, cu prioritate, inițierea unor măsuri de control.*
- *Riscurile care se situează în zona de culoare galbenă (3,4) au o expunere ce depășește limita de toleranță la risc, dar deviația de la aceasta este una moderată. Aceste riscuri trebuie monitorizate și gestionate funcție de prioritățile stabilite la nivelul universității.*
- *Riscurile care se situează în zona de culoare verde (1,2) sunt cele caracterizate de o expunere la risc aflată sub limita de toleranță la risc și în această zonă se află riscurile asumate.*

Toate riscurile semnificative, care au un nivel al expunerii ce se situează deasupra limitei de toleranță, vor fi tratate prin măsuri specifice de control intern.

Profilul de risc se realizează pe baza Registrului de riscuri pe universitate (riscuri medii – în zona de culoare galbenă și ridicate – în zona de culoare roșie. De regulă, acestea ar putea avea un impact mediu/ridicat și o probabilitate medie/ridicată de manifestare.

Instrumentul funcțional în managementul riscurilor îl reprezintă Registrul riscurilor care se completează la nivelul fiecărei structuri din cadrul organigramei universității.

Elaborarea Registrului riscurilor confirmă că la nivelul universității există un sistem de monitorizare a riscurilor funcțional.

Pentru elaborarea Registrului riscurilor pe departamente/servicii/birouri/universitate se utilizează modelul din OSGG nr. 200/2016 (F 243.11/Ed.1):

Răspunsul la risc – controlarea riscurilor

După ce riscurile au fost identificate și evaluate și după ce s-au definit limitele de toleranță în cadrul cărora universitatea este dispusă, la un moment dat, să-și asume riscuri, este necesară stabilirea tipului de răspuns la risc pentru fiecare risc în parte.

Strategii - aplicabile managementului riscurilor

- *acceptarea (tolerarea) riscurilor*

Acest tip de răspuns la risc constă în neinițierea unor măsuri de control al riscurilor și este adecvat pentru riscurile inerente a căror expunere este mai mică decât toleranța la risc.

- *monitorizarea permanentă a riscurilor*

Acest tip de răspuns la risc constă în acceptarea riscului cu condiția menținerii sale sub o permanenta supraveghere. Aplicarea unei astfel de strategii necesită o analiză atentă a riscurilor cu probabilitate mică de apariție, dar cu un impact ridicat, în cazul în care obiectivele afectate sunt strategice pentru universitate.

- *evitarea riscurilor*

Această strategie de răspuns la risc constă în eliminarea activităților/acțiunilor (circumstanțelor) care generează riscurile. Aplicarea strategiei de evitare a riscurilor poate fi avută în vedere pentru o serie de activități “suport”, în cazul în care nu există altă modalitate de a controla riscurile în limite tolerabile.

- *transferarea (externalizarea) riscurilor*

Această strategie de răspuns la risc constă în încredințarea gestionării riscului unui terț care are expertiza necesară gestionării aceluși risc, încheindu-se în acest scop un contract. Transferarea reprezintă o activitate de reorganizare, astfel încât riscul să fie transferat la o altă structură din cadrul universității, care este capabilă sau specializată în gestionarea unor astfel de riscuri.

- *tratarea (atenuarea) riscurilor*

Opțiunea tratării (atenuării) riscurilor constă în faptul că, în timp ce universitatea va

	PROCEDURĂ DE SISTEM	Cod document PS 05	
	Managementul riscului Identificarea, evaluarea, monitorizarea și tratarea riscurilor	Pag./Total pag.	
		Data	06.06.2017
	Ediție/Revizie	2/ 0 1 2 3 4 5	

continua să desfășoare activități care generează riscuri, **aceasta va lua măsuri** (implementează instrumente de control intern) pentru a menține riscurile în limite acceptabile (tolerabile). Orice risc care este acceptat, monitorizat sau tratat - trebuie însoțit de măsuri de control intern, care să descrie acțiunile ce trebuie întreprinse în cazul în care riscurile se materializează.

5.4.2. Monitorizarea implementării măsurilor de control

Măsurile de control privind gestionarea riscurilor trebuie să asigure un nivel acceptabil, respectiv toleranța la risc.

După aplicarea măsurilor de control, riscul rezidual (riscul rămas din riscul inerent) trebuie să se încadreze în toleranță la risc.

Monitorizarea măsurilor de control se realizează astfel:

a) EGR se întrunește periodic pentru analiza riscurilor identificate în vederea stabilirii măsurilor de control necesare. Aceste măsuri se transmit departamentelor/serviciilor/birourilor pentru implementare, se centralizează la nivelul universității în „Planul de implementare a măsurilor de control”, (F 242.11/Ed.2), în vederea urmăririi implementării lor. Planul de măsuri cuprinde, inclusiv, recomandările cu privire la măsurile de control, cuprinse în rapoartele de audit.

b) Directorii de departament și șefii de servicii/birouri elaborează *Rapoarte anuale privind desfășurarea procesului de gestionare a riscurilor*, document care cuprinde numărul total de riscuri gestionate, tratate și nesoluționate până la sfârșitul anului, măsurile de control implementate sau în curs de implementare și le transmit secretarului EGR. Acesta, pe baza rapoartelor anuale primite, actualizează planul de implementare a măsurilor de control la nivelul universității și elaborează o *Informare privind desfășurarea procesului de gestionare a riscurilor la nivelul universității* în vederea analizării în cadrul EGR și transmiterii spre analiză și aprobare CM.

Notă: Procesul de management al riscurilor include și gestionarea riscurilor de corupție, identificate la nivelul universității. Astfel, etapele parcurse în procesul de management al riscurilor se aplică și în gestionarea riscurilor de corupție.

Sunt considerate vulnerabile la corupție activitățile asociate următoarelor domenii/zon de risc/arii de intervenție:

- gestionarea informației – deținerea și utilizarea informației cu caracter operativ, accesul la informații confidențiale, gestionarea informații clasificate;
- gestionarea mijloacelor financiare;
- achiziția publică/gestionarea de bunuri/servicii/lucrări;
- gestionarea fondurilor externe, programe, proiecte;
- acordarea unor aprobări sau autorizații;
- activități de eliberare a unor documente;
- îndeplinirea funcțiilor de control, supraveghere, evaluare și consiliere;
- competența decizională exclusivă;
- activități de recrutare și selecția personalului;
- constatarea de conformitate sau de încălcare a legii, aplicare de sancțiuni (CFP, control audit) etc.

	PROCEDURĂ DE SISTEM	Cod document PS 05	
	Managementul riscului Identificarea, evaluarea, monitorizarea și tratarea riscurilor	Pag./Total pag.	
		Data	06.06.2017
	Ediție/Revizie	2/ 0 1 2 3 4 5	

Identificarea riscurilor de corupție, a vulnerabilităților/cauzelor și evaluarea acestora sunt menționate în Registrul riscurilor și se realizează prin:

- identificarea riscurilor de integritate/corupție aferente activităților stabilite anterior;
- identificarea vulnerabilităților/cauzelor;
- estimarea probabilității de materializare a riscurilor de integritate/corupție;
- determinarea impactului asupra activităților aferente realizării obiectivelor specifice;
- stabilirea expunerii la riscuri de integritate/corupție prin clasificarea și ordonarea acestora, în conformitate cu scala de evaluare a riscurilor;
- identificarea măsurilor de remediere (preventive - cele realizate în scopul depistării unor nereguli ca urmare a materializării riscurilor de integritate/corupție).

Evaluarea riscurilor de corupție se realizează în scopul de a fundamenta decizia cu privire la prioritatea de stabilire a măsurilor de prevenire/de control, prin estimarea nivelurilor de probabilitate și impact asupra rezultatelor așteptate.

Estimarea nivelului de probabilitate se realizează prin aprecierea șanselor de materializare a riscurilor de corupție în cadrul activităților universității, prin prisma informațiilor și analizelor colectate în etapa de identificare și descriere a riscurilor.

Estimarea impactului global al unui risc de corupție constituie activitatea de cuantificare a efectelor posibile ale acestuia asupra nivelului de performanță al obiectivelor, activităților, și obținerii rezultatelor așteptate.

Măsurile de control, în funcție de momentul aplicării și al obiectivelor urmărite, pot fi grupate în următoarele categorii:

- măsuri preventive - sunt cele care vizează cauzele identificate și au ca rezultat limitarea probabilității de comitere a unor fapte de corupție de către un terț/angajat interesat;
- măsuri realizate în scopul depistării unor eventuale nereguli, după ce riscurile de corupție s-au materializat.

Monitorizarea și revizuirea riscurilor de corupție se realizează anual, cu scopul de a asigura eficacitatea procesului de gestionare a riscurilor de corupție, prin urmărirea măsurilor de prevenire/control aplicate.

Misiunile de reevaluare se realizează în scopul identificării eventualelor disfuncționalități privind managementul riscurilor de corupție și al formulării unor recomandări de măsuri de prevenire/ control în domeniul de activitate evaluat.

5.4.3. Revizuirea și raportarea periodică a riscurilor (determinarea riscului rezidual)

Revizuirea și raportarea riscurilor este faza care încheie procesul de management al riscurilor. Motivele care impun revizuirea și raportarea riscurilor:

- schimbări majore care pot interveni în mediul instituțional sau în obiectivele universității;
- modificarea profilurilor riscurilor (rezultat în urma monitorizării), ca urmare a implementării instrumentelor de control intern și a schimbării circumstanțelor care favorizează apariția riscurilor;
- obținerea de asigurări privind eficacitatea gestionării riscurilor și identificarea nevoii de a lua măsuri viitoare.

Procesele de revizuire trebuie puse în aplicare pentru a analiza dacă:

- riscurile persistă;
- au apărut riscuri noi;
- impactul și probabilitatea riscurilor au suferit modificări;

	PROCEDURĂ DE SISTEM	Cod document PS 05	
	Managementul riscului Identificarea, evaluarea, monitorizarea și tratarea riscurilor	Pag./Total pag.	
		Data	06.06.2017
	Ediție/Revizie	2/ 0 1 2 3 4 5	

- instrumentele de control intern puse în aplicare sunt eficace;
 - anumite riscuri trebuie gestionate la nivele de management superioare etc.
- Rezultatele revizuirilor trebuie raportate pentru a se asigura monitorizarea continuă a situației riscurilor și pentru a se sesiza schimbările majore care impun modificarea priorităților.
- Responsabilii cu riscurile au obligația de a evalua, cel puțin o dată pe an (de regulă la finele exercițiului financiar), riscurile din sfera lor de responsabilitate, precum și stadiul de implementare a instrumentelor de control intern preconizate și eficacitatea lor.
- De asemenea, responsabilii cu riscurile au obligația de a raporta periodic nivelelor ierarhic superioare, funcție de situație, ce activități au desfășurat pentru a actualiza riscurile și pentru a le menține la un nivel corespunzător.

6. RESPONSABILITĂȚI

6.1. Rectorul

- Emite decizia privind constituirea CM în care nominalizează membrii, președintele și secretarul.
- Emite decizia privind constituirea EGR în care nominalizează membrii, președintele, secretarul și înlocuitorul acestuia.
- Aprobă limitele de toleranță a riscurilor, care se transmit tuturor facultăților/ departamentelor/serviciilor/birourilor.
- Aprobă *Planul pentru implementarea măsurilor de control*, elaborat de EGR.

6.2. Președinte CM

- Analizează riscurile semnificative și propune limitele de toleranță la risc, care vor fi aprobate de conducerea universității.
- Avizează *Planul de implementare a măsurilor de control* și îl transmite Consiliului de administrație.

6.3. Secretarul CM și înlocuitorul acestuia

- Prezintă președintelui CM *Registrul riscurilor pe universitate*.
- Transmite EGR *Planul de implementare a măsurilor de control*, aprobat de Consiliul de administrație.

6.4. Președintele EGR

- Stabilește tipul de răspuns la risc (*strategia de risc*) cel mai adecvat.
- Decide asupra măsurilor de control ce trebuie luate pentru gestionarea riscurilor, cu respectarea limitelor de toleranță stabilite de rector.
- Aprobă *Registrul riscurilor pe universitate* și îl transmite CM pentru informarea și prezentarea acestuia Consiliului de administrație.
- Elaborează *Planul de implementare a măsurilor de control* și îl transmite CM pentru analiză și avizare.

6.5. Secretarul EGR și înlocuitorul acestuia

- Colectează, înregistrează, analizează, selectează și clasează Formularele de alertă la risc.
- Propune tipul de răspuns pentru fiecare risc nou identificat.
- Transmite directorilor de department/șefilor de serviciu/birou *Formularul de alertă la risc* și documentația aferentă riscurilor escaladate.

	PROCEDURĂ DE SISTEM	Cod document PS 05	
	Managementul riscului Identificarea, evaluarea, monitorizarea și tratarea riscurilor	Pag./Total pag.	
		Data	06.06.2017
	Ediție/Revizie	2/ 0 1 2 3 4 5	

- Păstrează și arhivează *Formularul de alertă la risc* pentru riscurile pentru care s-a luat decizia de clasare.
- Păstrează și arhivează *Formularul de alertă la risc* pentru riscurile pentru care s-a luat decizia de gestionare și transmite directorilor de departament/șefilor de serviciu/birou o copie a acestora.
- Elaborează *Informarea privind desfășurarea procesului de gestionare a riscurilor la nivelul universității*.
- Centralizează *Registrul riscurilor de la departamente/servicii/birouri*, în vederea elaborării *Registrului riscurilor de la nivelul universității*.
- Actualizează *Registrul riscurilor de la nivelul universității* și îl transmite CM pentru informare.

6.6. Directorul de departament/șeful de serviciu/birou

- Stabilește obiectivele specifice și activitățile/acțiunile de realizare a acestora.
- Elaborează *Raportul anual privind desfășurarea procesului de gestionare a riscurilor* și îl transmite secretarului CM pentru informare.
- Elaborează „Lista activităților necesare realizării obiectivelor specifice propuse”.
- Elaborează „Formularul de alertă la risc”
- Elaborează „Registrul riscurilor” la nivelul departamentului/serviciului/biroului.
- Răspund pentru implementarea măsurilor de control stabilite în cadrul ședințelor EGR.
- Analizează stadiul implementării măsurilor de control, a eficacității acestora și reevaluarea riscurilor din sfera lor de responsabilitate, ori de câte ori este nevoie sau cel puțin anual.

7. ÎNREGISTRĂRI

Înregistrarea	Cod formular	Suport	Completează	Locul de păstrare/ durată	Durata de arhivare
Lista activităților necesare realizării obiectivelor specifice propuse	F 206.11/ Ed.3	Electronic și hârtie	Director de departament/șef de serviciu/birou	Departament/ serviciu /birou	5 ani
Formularul de alertă la risc	F 244.11/ Ed.2	Electronic și hârtie	Director de departament/șef de serviciu/birou	EGR	5 ani
Registrul de riscuri	F 243.11/ Ed.1	Electronic și hârtie	Director de departament/șef de serviciu/birou	Departament/ serviciu/birou și EGR	5 ani
Planul de implementare a măsurilor de control	F 242.11/ Ed.2	Electronic și hârtie	Secretar EGR	EGR	5 ani
Rapoarte anuale privind desfășurarea procesului de gestionare a riscurilor	-	Electronic și hârtie	Secretar EGR	Comisia monitorizare/ EGR	5 ani
Informare privind desfășurarea procesului de gestionare a riscurilor la nivelul universității	-	Electronic și hârtie	Secretar EGR	EGR	5 ani